

Ändtarmsoperation

Inför behandling

- Du kan själv påverka ditt operationsresultat.
Sunda levnadsvanor minskar risken för komplikationer.
- Rökstopp 6-8 veckor före och efter operation ger bättre sårhäkning, minskar risk för sårinfektioner och problem med hjärta, lungor och kärl.
- Alkoholstopp 4 veckor före operation minskar risken för infektioner, akuta hjärtproblem och blödningar.
- Näringsrik kost och goda matvanor ger bättre sårhäkning och mindre risk för infektion.
- Fysisk aktivitet och god kondition underlättar återhämtningen efter operation.
- Observera att även kortare rök- och alkoholstopp än angiven tid i texten ovan påverkar komplikationsrisken i positiv riktning.
- Duscha och tvätta håret med vanlig tvål kvällen före operation samt operationsdagens morgon.
- Du får individuell instruktion om mat, dryck och ev. laxering inför din operation.
- Ta med dig din legitimation men lämna övriga värdesaker hemma.

Vid ditt inskrivningsbesök tas kompletterande prover och du träffar inskrivande läkare, eventuellt kommer även bedömning av narkosläkare göras.

Före operationen

Du blir inlagd på avdelningen eller SÄS hotell dagen före din operation och då sker förberedelser såsom kompletterande provtagning. Du får denna dag laxera enligt ordination. Under kvällen och på operationsdagens morgon kommer du att få en dryck rik på kolhydrater, så kallad preop-dryck.

Operationen

Operationen sker genom titthålskirurgi, alternativt ett snitt i buken. Hela eller delar av ändtarmen som är drabbad av sjukdom tas bort. Din läkare förklarar mer detaljerat hur just din operation går till. Under operationen är du sövd. Opereras du med titthålskirurgi får du en ryggbedövning, sk morfinspinal som har effekt under operationsdagen. Opereras du med ett större snitt i buken får du en annan typ av ryggbedövning, s.k. EDA, som bibehålls de kommande dagarna. Du får en urinvägskateter inlagd i urinblåsan.

Efter operationen vaknar du upp på vår uppvakningsavdelning, även kallad postoperativa avdelningen. Det är viktigt att du rör på dig efter att du har vaknat. Målet är att du ska sitta uppe utanför sängen sammanlagt två timmar efter det att operationen är avslutad. Du kommer att få äta och dricka cirka fyra timmar efter uppvaknandet, målet är att du ska dricka minst 500 ml vätska där inkluderat två förpackningar näringsdryck. Kaffeintag stimulerar tarmaktiviteten och erbjuds redan operationsdagen. Du kommer eventuellt att sova en natt på uppvakningsavdelningen innan du kommer tillbaka till vårdavdelningen.

Dagarna efter operationen fram till hemgång

Dagarna efter operationen får du äta vanlig mat och du förväntas dricka två liter vätska per dygn inkluderande tre förpackningar näringsdryck för att tillgodose ditt ökade behov av näring. Målet är att du ska vara uppe minst åtta timmar per dygn fördelat över dagen med avbrott för korta stunder av vila på sängen. Måltiderna serveras i huvudsak i vårt dagrum vilket ger dig ett naturligt tillfälle till att vara uppe och vara aktiv. Kaffeintag 3 gånger dagligen är bra för tarmfunktionen. Att tugga tuggummi ökar tarmaktiviteten och föreslås om möjligt de första dagarna efter operationen. Vi ser helst att du går minst två vändor i korridoren varje dag.

Smärtbehandling

En god smärtlindring är viktigt för att du så snabbt som möjligt ska komma tillbaka till dina normala aktiviteter. Med det menar vi att du ska kunna vara uppe och röra dig och att du ska kunna äta ordentligt.

I normalfallet har man vid laparoskopisk operation (titthålsoperation) bara ryggbedövning som verkar under operationsdagen. Då börjar man med tabletter redan på operationsdagen: Paracetamol (t.ex. Alvedon) 500 mg 2x4 tillsammans med oxycodon (t.ex. Targiniq) 5mg 2+0+2.

Vid "öppen operation" med större buksnitt brukar man få en annan typ av ryggbedövning, s.k. EDA. De 2-3 första dagarna efter operationen har

du kvar din ryggbedövning och du får även tabletter med paracetamol. När ryggbedövningen tas bort kompletterar vi med en starkare värktablett. Om du vid något tillfälle trots detta har ont ska du be att få tala med din sjuksköterska så att du kan få den hjälp du behöver.

Utskrivning

Du blir utskriven när du fått tillbaka dina normala kroppsfunktioner, som till exempel haft gasavgång eller avföring. Du ska kunna äta och dricka och du ska ha en tillfredsställande smärtlindring med värktabletter. Om du har fått en stomi ska du känna dig säker på hur du sköter den. I många fall planerar vi också för stöttning av kommunen (hemsjukvård/hemtjänst) med stomin den första tiden i hemmet efter operation. De flesta patienter skrivs ut fem dagar efter operationen.

För att minimera risken för blodpropp så kommer du i cirka 4 veckor få en blodförtunnande injektion. Du själv eller någon anhörig kommer att få noggrann instruktion om hur man går tillväga med injektionen. Du kan i andra fall även få hjälp av en distriktssköterska med injektionen.

På utskrivningsdagen kommer du att få ett samtal med en läkare, en tid för återbesök bokas och kallelse skickas hem per post alternativt via 1177. Du får även information om telefonkontakt med avdelningen samt erhåller ett recept på värktabletter och ett sjukintyg vid behov. Om du har fått stomi, får du stomihjälpmedel utprovat.

Kost och motion

Du kan äta och dricka som vanligt när du kommer hem. Om du fått en stomi, kommer du få individuella kostråd. Det är vanligt att matlusten minskar en kort tid efter operationen. Du kommer troligtvis att känna dig lite trött en tid efter hemkomsten. Det viktigt att du rör på dig, promenader rekommenderas. Du bör undvika tunga lyft de kommande sex veckorna.

Värktabletter

Du behöver troligtvis fortsätta äta värktabletter när du kommer hem och du avgör själv när du kan sluta med dem. När värken minskar kan du med fördel enbart ta paracetamol regelbundet och undvika de starkare tabletterna.

Dusch och förband

Du kan duscha som vanligt, det förband du får av oss är vattentätt. Förbandet kan som regel tas bort efter 14 dagar. Stygnen är vanligtvis självabsorberande och behöver inte tas bort.

Kontaktuppgifter

Om du får tilltagande smärta, feber eller illamående vill vi att du kontaktar oss snarast. De två första veckorna efter hemkomst vill vi att

du kontaktar oss på avdelningen i första hand. Efter denna tid kontaktar du din vårdcentral, alternativt din kontaktsjuksköterska eller stomiterapeut. I akuta fall på jourtid kontakta 1177.

Kirurgmottagning Borås

Tfn: 033 – 616 10 55

mån-fre kl. 7.30–9.00

1177 – tryggt om din hälsa och vård

På 1177.se kan du få mer information om sjukdomar, undersökningar, behandlingar och läkemedel samt få råd om hälsa. Du kan även läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. www.1177.se

Information om handlingen

Handlingstyp: Patientinformation

Gäller för: Kirurg- och öronklinik

Innehållsansvar: Magnus Täreby, (magta), Överläkare

Godkänd av: Eija Hägg, (eijha2), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9004-593667208-212

Version: 6.0

Giltig från: 2026-08-03

Giltig till: 2028-08-03